

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1981-1982

8 JUILLET 1982

**Proposition de loi portant des mesures propres
à permettre l'exercice de certains mandats ou
fonctions politiques par des agents des servi-
ces publics**

(Déposée par M. Royen et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Il n'existe actuellement aucune loi accordant aux membres du personnel des services publics la possibilité de disposer d'un congé politique afin de pouvoir exercer un mandat ou une fonction pour une durée déterminée ou non. Certains agents au statut privilégié ont pourtant la possibilité de bénéficier de congés. Le problème reste entier pour tous les autres, les fonctionnaires de l'Etat, les enseignants des réseaux officiel et subventionné, etc. Plusieurs centaines de milliers de citoyens sont ainsi écartés, de fait, du bénéfice du droit légitime à exercer un mandat politique.

Plusieurs éléments sont à prendre en considération :

— Il est malsain qu'un agent des services publics exerce conjointement à sa fonction une autre fonction à compétence législative qui contrôle le pouvoir exécutif dont il dépend.

— Dans certains cas, l'exercice conjoint d'une fonction administrative et d'un mandat relativement important est irréalisable.

— Dans le cas du Parlement national, les agents de l'Etat sont démis d'office de leurs fonctions s'ils désirent malgré tout exercer leur mandat.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1981-1982

8 JULI 1982

**Voorstel van wet betreffende de uitoefening van
sommige politieke ambten of mandaten door
het overheidspersoneel**

(Ingediend door de heer Royen c.s.)

TOELICHTING

Er bestaat op dit ogenblik geen enkele wet waarbij aan het personeel in overheidsdienst de mogelijkheid wordt geboden politiek verlof te nemen om een mandaat of een ambt uit te oefenen, al dan niet voor bepaalde tijd. Bepaalde personeelsleden met een geprivilegieerd statuut hebben wel die mogelijkheid. Het probleem blijft echter onopgelost voor alle anderen : rijksambtenaren, leerkrachten in het officieel en in het gesubsidieerd onderwijs, enz. Aan enkele honderdduizenden medeburgers wordt daardoor in feite het gewettigd recht ontzegd om een politiek mandaat te vervullen.

Een aantal factoren moeten hierbij in aanmerking worden genomen :

— Het is niet gezond dat een personeelslid in openbare dienst, naast zijn ambt, nog een andere functie met wetgevende bevoegdheid zou uitoefenen waarbij hij de uitvoerende macht waarvan hij afhangt, zou kunnen controleren.

— In bepaalde gevallen is het onmogelijk om een administratief ambt en een vrij belangrijk mandaat tegelijkertijd uit te oefenen.

— Rijksambtenaren die een mandaat in het Nationaal Parlement wensen te vervullen, worden ambtshalve uit hun functie ontzet.

L'inexistence de dispositions légales organisant le congé politique pour les membres du personnel des services publics favorise dans les faits les cumuls de mandats et de fonctions ainsi que le faible taux de renouvellement du personnel politique. Il est cependant fondamental pour la démocratisation de la vie politique et pour le renouveau du civisme que le plus grand nombre de citoyens soient associés à la vie publique.

La présente proposition a pour but d'organiser le congé politique pour tous les agents des services publics, en distinguant l'exercice de mandats ou de fonctions compatibles avec le maintien en service de l'agent et l'exercice de mandats ou de fonctions dont l'importance justifie l'incompatibilité avec le maintien en service.

A. ROYEN.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Les agents des services publics ont droit à un congé politique pour exercer un mandat ou une fonction publique.

ART. 2

Les agents visés à l'article 1er sont les membres du personnel définitif, stagiaire, temporaire, auxiliaire ou engagé par contrat de travail :

- 1° de l'Etat, en ce compris les services assistant le pouvoir judiciaire;
- 2° des communautés et des régions;
- 3° des organismes d'intérêt public et des établissements publics;
- 4° des provinces;
- 5° des agglomérations et fédérations de communes, des communes, des associations de communes, des établissements publics dépendant des communes, en ce compris les ASBL gérant des matières d'intérêt communal ou intercommunal, des centres intercommunaux d'aide sociale;
- 6° des polders et des wateringues;
- 7° des établissements de l'enseignement libre subventionné, en ce compris les universités.

ART. 3

Les mandats ou fonctions politiques qui entrent dans le champ d'application de la présente loi sont énumérés ci-après :

Het ontbreken van wettelijke bepalingen betreffende het politiek verlof voor het personeel van de openbare besturen draagt in feite bij tot de cumulatie van mandaten en functies en tot de geringe vernieuwing van de politieke ambtsdragers. Voor de democratisering van het politieke leven en voor de opleving van de burgerzin is het evenwel van fundamenteel belang dat zo veel mogelijk medeburgers bij publieke aangelegenheden betrokken worden.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel het politiek verlof te regelen voor alle ambtenaren in overheidsdienst, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen mandaten of ambten waarvoor het personeelslid in dienst kan blijven, en mandaten of ambten waarvoor het personeelslid niet in dienst kan blijven omdat zij te belangrijk zijn.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

De personeelsleden in overheidsdienst hebben recht op politiek verlof om een politiek mandaat of een politiek ambt te vervullen.

ART. 2

Onder personeelsleden bedoeld in artikel 1 worden verstaan de leden van het vast, stagedoend, tijdelijk en hulp-personeel of het personeel tewerkgesteld op arbeidsovereenkomst van :

- 1° het Rijk, met inbegrip van de diensten van de rechterlijke macht;
- 2° de gemeenschappen en de gewesten;
- 3° de instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen;
- 4° de provincies;
- 5° de agglomeraties en federaties van gemeenten, de gemeenten, de verenigingen van gemeenten, de openbare instellingen die van de gemeenten afhangen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk die zaken beheren van gemeentelijk of intercommunaal belang, de intercommunale centra voor maatschappelijk welzijn;
- 6° de polders en de wateringen;
- 7° de inrichtingen van het gesubsidieerd vrij onderwijs, met inbegrip van de universiteiten.

ART. 3

De politieke mandaten of ambten bedoeld bij deze wet, zijn :

1° membre de la Commission des Communautés européennes; 2° membre du gouvernement national; 3° membre d'un exécutif de communauté ou de région; 4° membre d'une députation permanente de province; 5° membre d'un collège exécutif d'agglomération ou de fédération de communes; 6° membre d'un collège de commune; 7° président d'un centre public d'aide sociale ou d'un centre intercommunal d'aide sociale; 8° président du conseil d'administration d'un organisme d'intérêt public, soumis ou non à la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public; 9° président de l'une des commissions de la culture visées à l'article 72, § 1er, de la loi du 26 juillet 1971 sur les agglomérations et fédérations de communes; 10° membre du Parlement européen; 11° membre du Parlement national; 12° membre d'un conseil de communauté ou de région; 13° membre d'un conseil de province; 14° membre d'un conseil d'agglomération ou de fédération de communes; 15° membre d'un conseil de commune; 16° membre d'un conseil de centre public d'aide sociale, d'un centre intercommunal d'aide sociale ou de son bureau permanent; 17° membre de l'une des commissions de la culture visées à l'article 72, § 1er, de la loi du 26 juillet 1971 sur les agglomérations et fédérations de communes.	1° het lidmaatschap van de Commissie van de Europese Gemeenschappen; 2° het lidmaatschap van de nationale regering; 3° het lidmaatschap van een gemeenschaps- of een gewest-executieve; 4° het lidmaatschap van een bestendige deputatie van een provincie; 5° het lidmaatschap van een uitvoerend college van een agglomeratie of een federatie van gemeenten; 6° het lidmaatschap van een college van burgemeester en schepenen; 7° het voorzitterschap van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of van een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn; 8° het voorzitterschap van de raad van beheer van een instelling van openbaar nut, die al dan niet onderworpen is aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut; 9° het voorzitterschap van een van de commissies voor de cultuur bedoeld in artikel 72, § 1, van de wet van 26 juli 1971 op de agglomeraties en federaties van gemeenten; 10° het lidmaatschap van het Europees Parlement; 11° het lidmaatschap van het Nationaal Parlement; 12° het lidmaatschap van een gemeenschaps- of een gewestraad; 13° het lidmaatschap van een provincieraad; 14° het lidmaatschap van de raad van een agglomeratie of een federatie van gemeenten; 15° het lidmaatschap van een gemeenteraad; 16° het lidmaatschap van de raad of van het vast bureau van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of van een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn; 17° het lidmaatschap van een van de commissies voor de cultuur bedoeld in artikel 72, § 1, van de wet van 26 juli 1971 op de agglomeraties en federaties van gemeenten.

ART. 4

§ 1er. Les agents qui exercent une des fonctions ou un des mandats désignés aux 13° à 17° de l'article 3, sont maintenus en service et obtiennent à leur demande un congé politique fixé par le Roi pour chacune des fonctions ou chacun des mandats considérés et selon des critères et des conditions qu'il détermine.

Il en est de même pour les fonctions ou mandats visés à l'article 3, 6°, exercés dans les communes de 50 000 habitants au plus, et 7°, en ce qui concerne les centres institués pour 50 000 habitants au plus.

§ 2. La situation administrative, contractuelle et pécuniaire des bénéficiaires ne subit aucune modification.

ART. 4

§ 1. De personeelsleden die een van de ambten of mandaten bedoeld in artikel 3, 13° tot 17°, vervullen, blijven in dienst en krijgen op hun verzoek politiek verlof waarvan de duur voor ieder van die betrokken ambten of mandaten door de Koning wordt bepaald volgens door Hem te stellen criteria en voorwaarden.

Hetzelfde geldt voor de ambten en mandaten bedoeld in artikel 3, 6°, in gemeenten van ten hoogste 50 000 inwoners, en in artikel 3, 7°, in de centra opgericht voor ten hoogste 50 000 inwoners.

§ 2. De administratieve, contractuele en bezoldigingspositie van de betrokkenen ondergaat geen enkele wijziging.

ART. 5

§ 1er. Les agents qui exercent une des fonctions ou un des mandats désignés aux 1° à 5° et 8° à 12° de l'article 3, sont placés d'office dans la position de non-activité ou, s'il y a lieu, dans une position analogue à la non-activité.

Il en est de même pour les fonctions ou mandats visés à l'article 3, 6°, exercés dans les communes de plus de 50 000 habitants, et 7°, en ce qui concerne les centres institués pour plus de 50 000 habitants.

§ 2. Ces agents recouvrent leurs droits statutaires ou contractuels le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel ils ont cessé d'exercer leur fonction ou mandat et reprennent leur emploi au sein de leur ancien service; si cet emploi n'est pas resté vacant, ils sont affectés à un autre emploi vacant de la même fonction; à défaut d'emploi vacant, ils sont mis en disponibilité conformément à la réglementation en vigueur.

ART. 6

Les agents visés à l'article 2 qui ont bénéficié d'un congé politique en vue d'exercer une des fonctions ou un des mandats énumérés à l'article 3, ne peuvent obtenir une nomination par promotion ou par changement de grade que deux ans après la fin de leur congé politique, à l'exception de celle à laquelle donne droit l'ancienneté ou la réussite d'un concours.

ART. 7

§ 1er. La présente loi produit ses effets le 1er novembre 1981 en ce qui concerne les dispositions de l'article 5, pour les fonctions et mandats désignés aux 2° à 4° et 10° à 12°, de l'article 3 et de l'article 6.

§ 2. Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de la présente loi en ce qui concerne les dispositions autres que celles visées au § 1er de cet article.

A. ROYEN.
P. VAN ROYE.
S. JORTAY-LEMAIRE.
G. TRUSSART.
M. VAN PUYMBROECK.

ART. 5

§ 1. De personeelsleden die een van de mandaten of ambten bedoeld in artikel 3, 1° tot 5°, en 8° tot 12°, vervullen, worden ambtshalve op non-activiteit gesteld of, in voorkomend geval, in een positie die vergelijkbaar is met non-activiteit.

Hetzelfde geldt voor de ambten of mandaten bedoeld in artikel 3, 6°, in gemeenten van meer dan 50 000 inwoners, en in artikel 3, 7°, in de centra opgericht voor meer dan 50 000 inwoners.

§ 2. Deze personeelsleden herkrijgen hun statutaire of contractuele rechten de eerste dag van de maand die volgt op die waarin zij hun ambt of mandaat hebben beëindigd en opnieuw in functie treden in hun vroegere dienst; indien deze functie niet vacant is gebleven, worden zij tewerkgesteld in een andere vacante functie van hetzelfde ambt; is er geen vacante functie, dan worden zij in beschikbaarheid gesteld overeenkomstig de geldende regelingen.

ART. 6

De personeelsleden bedoeld in artikel 2, die politiek verlof hebben gekregen om een van de ambten of mandaten bedoeld in artikel 3, te vervullen, kunnen geen benoeming door bevordering of verandering in graad verkrijgen dan twee jaar na het einde van hun politiek verlof, met uitzondering van de benoeming waarop zij aanspraak kunnen maken wegens hun anciënniteit of het slagen voor een examen.

ART. 7

§ 1. Deze wet heeft gevolg op 1 november 1981 wat betreft artikel 5, voor de ambten en mandaten bedoeld in artikel 3, 2° tot 4°, en 10° tot 12°, evenals artikel 6.

§ 2. De Koning bepaalt de datum waarop deze wet in werking treedt voor de andere bepalingen dan die bedoeld in § 1 van dit artikel.